РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 8 юли 2009 година

за освобождаване на проучването и експлоатацията на нефт и природен газ в Нидерландия от прилагането на Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно координиране на процедурите за възлагане на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност във водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги

(нотифицирано под номер C(2009) 5381)

(само текстът на нидерландски език е автентичен)

(текст от значение за ЕИП)

(2009/546/ЕО)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координиране на процедурите за възлагане на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност във водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги ([1]), и по-специално член 30, параграф 5 и параграф 6 от нея,

като взе предвид искането, подадено от „Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V." (наричано по-долу „NAM") по електронна поща на 26.2.2009 г.,

след допитване до Консултативния комитет за обществени поръчки,

като има предвид, че:

I. ФАКТИ

(1) С Решение 93/676/ЕИО на Комисията ([2]) възложителите, осъществяващи дейност по проучване или добив на нефт или газ в Нидерландия, бяха упълномощени да прилагат алтернативен режим вместо стандартния набор от правила, предвиден по силата на действащата тогава директива. Алтернативният режим включваше определени статистически задължения, както и задължение за съблюдаване на принципите за недискриминация и конкуренция при доставките по отношение на възлагането на доставки, строителство и услуги, по-специално във връзка с информацията, която субектът предоставя на икономическите оператори относно неговите намерения за възлагане на поръчки. Посредством член 27 от Директива 2004/17/ЕО, която замести предходната директива, бе гарантирано правното действие на това решение, без да се засягат разпоредбите на член 30 от Директива 2004/17/ЕО.

(2) На 26 февруари 2009 г. NAM подаде по електронна поща молба до Комисията в съответствие с член 30, параграф 5 от Директива 2004/17/ЕО. В съответствие с член 30, параграф 5, първа алинея Комисията уведоми нидерландските власти за това чрез писмо от 5 март 2009 г., на което нидерландските власти отговориха по електронна поща на 26.3.2009 г. Също така на 9 март 2009 г. Комисията поиска по електронна поща допълнителна информация от NAM, която бе предадена от NAM по електронна поща на 23.3.2009 г.

(3) Подаденото от NAM искане се отнася до проучването и експлоатацията на нефт и газ в Нидерландия. В съответствие с предходни решения на Комисията в областта на сливанията ([3]) в искането бяха описани три различни дейности, извършвани от NAM:

а) проучване на нефт и природен газ;

б) добив на нефт; и

в) добив на природен газ.

В съответствие с посоченото по-горе решение на Комисията понятието „добив" ще обхваща за целите на настоящото решение и „разработването", т.е. създаване на подходяща инфраструктура за бъдещ добив (нефтени платформи, тръбопроводи, терминали и др.).

II. ПРАВНА РАМКА

(4) Член 30 от Директива 2004/17/ЕО предвижда, че поръчките, които са предназначени да способстват изпълнението на една от дейностите, за които се прилага Директива 2004/17/ЕО, не са предмет на тази директива, ако упражнената в държавата-членка дейност е пряко изложена на конкуренция на пазари, до които достъпът

([1]) ОВ L 134, 30.4.2004 г., стр. 1.

([2]) Решение 93/676/ЕИО на Комисията от 10 декември 1993 г., установяващо, че разработването на географски области с цел проучването или експлоатацията на нефт или газ не съставлява в Нидерландия дейност по смисъла на определеното в член 2, параграф 2, буква б), подточка i) от Директива 90/531/ЕИО на Съвета, и че възложители, които извършват такава дейност, не следва да бъдат считани в Нидерландия за работещи по силата на специални или изключителни права по смисъла на член 2, параграф 3, буква б) на тази директива; ОВ L 316 от 17.12.1993 г., стр. 0041.

([3]) По-специално, вж. Решение 2004/284/ЕО на Комисията от 29 септември 1999 г. за обявяване на концентрация за съвместима с общия пазар и функционирането на Споразумението за ЕИП (дело № IV/M.1383 — Exxon/Mobil) и последващите решения, *inter alia* Решението на Комисията от 3.5.2007 г. за обявяване на концентрация за съвместима с общия пазар (дело № COMP/M.4545 — STATOIL/HYDRO) в съответствие с Регламент (ЕИО) № 139/2004 на Съвета.

не е ограничен. Прякото излагане на конкуренция се оценява въз основа на обективни критерии, като се отчитат характерните особености на съответния сектор. Достъпът се счита за неограничен, ако държавата-членка е въвела и прилага съответното законодателство на Общността относно пълното или частично отваряне на дадения сектор.

(5) Тъй като Нидерландия е въвела и прилага Директива 94/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно условията за предоставяне и ползване на разрешения за проучване, изследване и производство на въглеводороди ([1]), в съответствие с член 30, параграф 3, първа алинея от Директива 2004/17/ЕО следва да се счита, че достъпът до пазара не е ограничен. Прякото излагане на конкуренция на определен пазар следва да се оценява въз основа на различни критерии, нито един от които сам по себе си не е от решаващо значение.

(6) По отношение на пазарите, засегнати от това решение, пазарният дял на основните участници на даден пазар представлява критерий, който трябва да бъде отчетен. Друг критерий е степента на концентрация на тези пазари. Вследствие на различните условия за различните дейности, предмет на настоящото решение, при проучването на конкурентната среда следва да се отчете различното положение на различните пазари.

(7) Настоящото решение не засяга прилагането на правилата за защита на конкуренцията.

III. **ОЦЕНКА**

(8) В посоченото в съображение 3 по-горе предишно решение на Комисията се счита, че всяка една от трите дейности, предмет на това искане (проучване на нефт и природен газ, добив на нефт и добив на природен газ), представлява отделен продуктов пазар. Поради това те следва да бъдат проучени поотделно.

Проучване на нефт и природен газ

(9) Според установената практика на Комисията ([2]) проучването на нефт и природен газ представлява съответно един продуктов пазар, тъй като не е възможно от самото начало да бъде определено дали проучването ще доведе до откриването на нефт или на природен газ. Освен това в рамките на същата дългогодишна практика на Комисията бе установено, че географският обхват на този пазар включва целия свят.

(10) Могат да бъдат разграничени три показателя за оценка на пазарните дялове на операторите, извършващи проучване: капиталови разходи, доказани запаси и очакван добив. В някои случаи бе предвидено използването на капиталовите разходи като показател за оценка на пазарните дялове на операторите на пазара за извършване на проучване ([3]). Установено бе обаче, че този показател е неподходящ, например поради големите разлики между изискваните нива на инвестиции, които са необходими в различните географски райони. Следователно проучването на нефт и газ в Северно море изисква по-големи инвестиции отколкото например в Близкия изток. От друга страна, останалите два параметъра — дял от доказаните запаси и от очаквания добив — вече бяха приложени за оценка на пазарните дялове на икономическите оператори в рамките на този сектор ([4]).

(11) Към 31.12.2007 г. доказаните световни запаси на нефт и газ взети заедно възлизат според наличната информация ([5]) на общо 378,6 млрд. стандартни куб.м. нефтен еквивалент (наричани по-долу „с.м.^{3} н.е.“). Към 1.1.2008 г. общите доказани запаси на нефт и газ в Нидерландия възлизат на малко над 1,426 млрд. с.м.^{3} н.е. ([6]) или малко повече от 3,7 ‰. Делът на NAM от тях е дори по-малък. Според наличната информация, ако за показател за оценка се използва очакваният добив, пазарният дял на NAM би следвало също да се счита за пренебрежимо малък. Следователно в резултат на окончателното преструктуриране на нефтеното поле „Schoonebeek“ в източната част на Нидерландия актуалният нефтен добив на NAM се очаква да нарасне от 0,04 млн. барела нефт дневно на 0,06 млн. барела нефт дневно, като разгледана на фона на световния нефтен добив от 81,533 млн. барела нефт тази стойност се равнява на дял от около 0,7 ‰. Предвид степента на концентрация на пазара за извършване на проучвания, който, като изключим държавните дружества, се характеризира с присъствието на три международни, вертикално интегрирани частни дружества, т.н. „много големи участници на пазара“ („BP“, „ExxonMobil“ и „Shell“), както и на определен брой т.н. „големи участници на пазара“, тези фактори следва да се считат за показател, че дейността е пряко изложена на конкуренция.

([1]) ОВ L 79, 29.3.1996 г., стр. 30.

([2]) По-специално, вж. горепосоченото Решение Exxon/Mobil, както и по-актуалното Решение на Комисията от 19.11.2007 г. за обявяване на концентрация за съвместима с общия пазар (Дело № COMP/M.4934 — KAZMUNAIGAZ/ROMPETROL) съгласно Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета.

([3]) По-специално, вж. горепосоченото Решение Exxon/Mobil (параграфи 23—24).

([4]) По-специално, вж. горепосоченото Решение Exxon/Mobil (параграфи 25 и 27).

([5]) Вж. точка 5.2.1 от заявлението и цитираните в него източници, по-специално приложения към него Статистически преглед на БП на световната енергия, юни 2008 г. („BP Statistical Review of World Energy, June 2008“).

([6]) Това представлява 1 390 млрд. с.м.^{3} природен газ (= 1 390 млн. с.м.^{3} н.е.) и 36,6 млн. с.м.^{3} нефт, което възлиза общо на 1 426 600 000 с.м.^{3}

Добив на нефт

(12) Според установената практика на Комисията [1] разработването и добивът на (суров) нефт представляват отделен продуктов пазар, чийто географски обхват включва целия свят. Според наличната информация [2] общият световен добив на нефт през 2007 г. възлиза на 81,533 млн. барела на ден. През същата година NAM добива общо 0,04 млн. барела дневно, което му отрежда пазарен дял от 0,49 ‰. Предвид степента на концентрация на пазара за добиване на суров нефт, който, като изключим държавните дружества, се характеризира с присъствието на три международни, вертикално интегрирани частни дружества, т.н. „много големи участници на пазара“ („BP“, „ExxonMobil“ и „Shell“), чиито дялове от добива на нефт през 2007 г. възлизат съответно на 3,08 %, 2,32 % и 2,96 % (според наличната информация), както и на определен брой т.н. „големи участници на пазара“ [3], тези фактори следва да се считат за показател, че дейността е пряко изложена на конкуренция.

Добив на природен газ

(13) В предходно решение на Комисията [4] относно доставките на газ за крайни потребители в долната част на течението се прави разграничение между газ с ниска степен на калоричност (LCV) и газ с висока степен на калоричност (HCV). Също така Комисията разгледа възможността за разграничаване между доставчиците на втечнен природен газ (LNG) и доставчиците на природен газ чрез газопроводи [5]. В последващо решение на Комисията [6], засягащо, наред с другото, разработването и добива на природен газ, не бе прието обаче окончателно становище за целите на това решение дали съществуват самостоятелни пазари за газ с ниска степен на калоричност (LCV), за газ с висока степен на калоричност (HCV) и за втечнен природен газ (LNG), „тъй като окончателната оценка не се влияе от приетото определение“. За целите на настоящото решение не се налага приемането на окончателно становище поради следните причини:

— NAM не добива LNG,

— NAM извършва дейност единствено в Нидерландия, където от 1.7.2008 г. на спот пазара за газ, т.н. „Title Transfer Facility“ („TTF“), вече не се прави разграничение между LCV и HCV. Освен това от тази дата „Gas Transport Services“ (нидерландският национален оператор на газовата мрежа) има пълен контрол върху конверсията на качеството. Доставчиците не е необходимо да резервират капацитет за конверсия.

(14) Следователно за целите на настоящото решение съответният продуктов пазар може да представлява добива на природен газ като цяло, без да се прави разграничение между LCV, HCV и LNG. По отношение на географския обхват на пазара в предишни решения на Комисията [7] бе достигнато до заключението, че той включва Европейското икономическо пространство (ЕИП), както евентуално и Русия и Алжир.

(15) Според наличната информация [8] общият добив на природен газ в ЕС възлиза през 2007 г. на 191,9 млрд. с.м.^{3}, а добивът на ЕИП през същата година е 281,6 млрд. с.м.^{3} През 2007 г. добивът на NAM възлиза на 50 млрд. с.м.^{3}, което му отрежда пазарен дял от 17,76 %. През 2007 г. добивът в Русия и Алжир е съответно 607,4 и 83,0 млрд. с.м.^{3}. Общият добив на ЕИП заедно с Русия и Алжир следователно възлиза на 972 млрд. с.м.^{3}, от които делът на NAM представлява 5,14 %. Предвид степента на концентрация на пазара за добив на природен газ, който се характеризира с присъствието на трите „много големи участници на пазара“ („BP“, „ExxonMobil“ и „Shell“), както и на останалите „големи участници“ (в т.ч. руското дружество Газпром), тези фактори следва да се считат за показател, че дейността е пряко изложена на конкуренция.

IV. **ЗАКЛЮЧЕНИЯ**

(16) Предвид факторите, разгледани в съображения 3—15, условието за пряко излагане на конкуренция, посочено в член 30, параграф 1 от Директива 2004/17/ЕО, се счита за изпълнено в Нидерландия по отношение на следните услуги:

а) проучване на нефт и природен газ;

б) добив на нефт; и

в) добив на природен газ.

(17) Тъй като условието за неограничен достъп до пазара се счита за изпълнено, Директива 2004/17/ЕО не се прилага нито при възлагане на поръчки от възложителите, предназначени да способстват реализирането на посочените в съображение 16, букви от а) до в) услуги в Нидерландия, нито при организирането на конкурси за проекти за упражняване на такава дейност в Нидерландия.

(18) Това решение се основава на фактическата и правната обстановка от февруари до март 2009 г., както е посочено в предоставената информация от NAM и от Кралство Нидерландия. Настоящото решение може да бъде преразгледано, ако вследствие на съществени промени във фактическата или правната обстановка условията за прилагането на член 30, параграф 1 от Директива 2004/17/ЕО престанат да бъдат изпълнени,

---

([1]) По-специално, вж. горепосоченото Решение Exxon/Mobil, както и по-актуалното Решение на Комисията от 19.11.2007 г. за обявяване на концентрация за съвместима с общия пазар (Дело № COMP/M.4934 — KAZMUNAIGAZ/ROMPETROL) съгласно Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета.

([2]) Вж. стр. 8 от приложения към искането Статистически преглед на БП на световната енергия, юни 2008 г. („BP Statistical Review of World Energy, June 2008“), наричан по-долу „Статистически преглед на БП“.

([3]) Чиито пазарни дялове са по-малки от дяловете на „много големите участници на пазара“.

([4]) Решение на Комисията 2007/194/ЕО от 14 ноември 2006 г., обявяващо операция по концентрация, съвместима с общия пазар и с функционирането на споразумението за ЕИП (Дело № COMP/M.4180 — Gaz de France/Suez), ОВ L 88, 29.3.2007 г., стр. 47.

([5]) По-специално, вж. горепосоченото Решение Gaz de France/Suez.

([6]) Посоченото по-горе Дело № M4545, точка 12.

([7]) Например вж. решенията, посочени в съображение 3 по-горе.

([8]) По-специално, вж. Статистически преглед на БП, стр. 24.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Директива 2004/17/ЕО не се прилага за поръчки, възложени от възложители на поръчки и предназначени да способстват реализирането на следните услуги в Нидерландия:

а) проучване на нефт и природен газ;

б) добив на нефт; и

в) добив на природен газ.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Кралство Нидерландия.

Съставено в Брюксел на 8 юли 2009 година.

За Комисията
Charlie McCREEVY
Член на Комисията